

Plan for
**IDRETT OG
FYSISK AKTIVITET**
I KONGSVINGERREGIONEN

regionrådet
kongsvinger-
regionen

“Fysisk aktivitet kan defineres som enhver kroppslig bevegelse skapt av skjelettmuskulatur som resulterer i bruk av energi”

(Bouchard, Shepard & Stephens, 1994)

INNHOOLD

1	INNLEDNING.....	4
1.1	Organisering av arbeidet	4
1.2	Bakgrunn	4
1.3	Formålet	5
2	STATLIG IDRETTSPOLITIKK OG FØRINGER.....	6
2.1	Statlig friluftspolitikk.....	7
2.2	Statlig folkehelsepolitikk	7
2.3	Folkehelseloven	8
2.4	Folkehelsemeldingen, mestring- og muligheter	8
2.5	Universell utforming	8
2.6	Idrettens egne føringer	9
3	FYLKESKOMMUNALE FØRINGER.....	10
3.1	Fylkeskommunal samarbeidserklæring 2015 - 2019.....	10
3.2	Plan for fysisk aktivitet i Hedmark, 2014 - 2017	10
3.3	Andre fylkeskommunale føringer.....	10
4	GENERELLE SATSINGSOMRÅDER FOR KONGSVINGERREGIONEN	12
4.1	Fysisk aktivitet blant barn og unge	13
4.2	Den organiserte idretten	14
4.3	Friluftsliv	14
4.4	Interkommunale idretts- og nærmiljøanlegg.....	15
5	TILSKUDD / FINANSERINGSORDNINGER	16
5.1	Spillemidler	16
5.2	Momskompensasjonsordninger	17
5.3	Mesterskapsstøtte	18
5.4	Tilskudd til Hedmark Idrettskrets og særkretser.....	18
5.5	Tilskudd til friluftaktivitet.....	18
5.6	Nasjonalt turskiltprosjekt.....	18
5.7	Partnerskap for folkehelse	18
5.8	Kommunale midler	18
6	VEIEN VIDERE	19

1. INNLEDNING

Fysisk aktivitet kan defineres som enhver kroppslig bevegelse skapt av skjelettmuskulatur som resulterer i bruk av energi (Bouchard, Shepard & Stephens, 1994). I denne sammenhengen omfatter begrepet idrett, friluftsliv og egenorganisert fysisk aktivitet.

Regionrådet for Kongsvingerregionen fikk våren 2016 i oppdrag å utarbeide en «Plan for idrett og fysisk aktivitet i Kongsvingerregion». En slik regional plan har ikke tidligere blitt utformet.

«Plan for idrett og fysisk aktivitet i Kongsvingerregionen» er utformet som en temaplan, og er gjeldene for de seks kommunene Sør-Odal, Nord-Odal, Kongsvinger, Eidskog, Grue og Åsnes. Det har vært opp til hver enkelt kommune å tilpasse og vedta planen etter sitt eget planprogram. I tillegg står hver enkelt kommune selv ansvarlig for den årlige utarbeidelsen av kommunens handlingsplan for idrett- og nærmiljøanlegg i henhold til bestemmelser ifra Kulturdepartementet.

1.1 Organisering av arbeidet

Det er valgt en enkel modell for planarbeidet. Planen er utarbeidet av prosjektleder, engasjert av Regionrådet for

Kongsvingerregionen, i tett samarbeid med en arbeidsgruppe bestående av saksbehandlere fra kommunal administrasjon innen kultur og idrett i regionen. Planen er utarbeidet etter mal fra «Plan for fysisk aktivitet i Hedmark 2014 – 2017».

I og med at planen er utarbeidet som en temaplan er ikke prosedyrer og bestemmelser i henhold til plan- og bygningsloven lagt som grunnlag for denne planen.

Høringsinstanser:

- Sør-Odal kommune
- Nord-Odal kommune
- Kongsvinger kommune
- Eidskog kommune
- Grue kommune
- Åsnes kommune
- Hedmark fylkeskommune
- Barn og unges kommunestyre i de berørte kommunene
- Kulturdepartementets idrettsavdeling
- Skyttersamlagene i Hedmark (DFS)
- Forum for natur og friluftsliv (FNF), Hedmark
- Norges jeger- og fiskeforening, Hedmark (NJFF/H)
- Den norske turistforening v/DNT Odal, DNT Finnskogen og omegn, DNT Kongsvinger og Eidskog, DNT Solør
- Idrettsrådene i Kongsvingerregionen

1.2 Bakgrunn

Behovet for å utarbeide en slik plan ble i første rekke løftet fra kultur- og idrettsfaglig ansatte ved administrasjonene i kommunene i regionen. Senere fikk idéen politisk støtte, og våren 2016 ble Regionrådet for Kongsvingerregionen gitt i oppdrag å utarbeide planen.

Bakgrunnen for at man administrativt ville at man skulle vurdere, samt utarbeide planen, var at man i kommunene har flere like, mindre prosjekter, som slått sammen kan gi større og mer attraktive anlegg for idrett og fysisk aktivitet. I tillegg erfarte man at Kulturdepartementet og Hedmark fylkeskommune i stor grad oppfordret kommunene til å tenke i retning av interkommunale anlegg.

Man så at det i Kongsvingerregionen kan være mulig å etablere slike anlegg, dersom man har en felles plattform som hviler på et holistisk tankesett rundt etablering og drift av anlegg for idrett- og fysisk aktivitet, med fokus på å styrke folkehelse og bolyst i regionen.

1.3 Formålet

Formålet med å utarbeide planen er å videreutvikle idretts- og friluftspolitikken i Kongsvingerregionen i en retning som;

- Gir et helhetlig anleggstilbud hvor arenaer er fordelt i regionen for å sikre at alle innbyggere har gode muligheter lokalt, og nasjonale muligheter regionalt.
- Sikrer gode prioriteringer når det gjelder bygging og rehabilitering av idretts- og nærmiljøanlegg i regionen, stimulerer til etablering av flere interkommunale anlegg hvor driftsutgifter deles mellom kommuner, og hvor bygging i større grad finansieres gjennom spillemiddelordningen.
- Øker antallet spillemiddelsøknader i regionen
- Styrker friluftslivet gjennom å tenke regionalt om turstier, løyper og tilhørende merking. Etablere flere nærmiljøanlegg i tilknytning til turstier, løypenett, for å ta ut mer av potensialet som ligger i Kongsvingerregionen og ikke minst på Finnskogen.
- Etablere en felles plan for saksbehandlere innen idrett- og friluftsliv, som styrker samarbeid i regionen og som gir et større grunnlag for kompetanseutveksling og kompetanseheving.
- Styrker samarbeid mellom lag og foreninger på tvers av idrettsgrener o.l., i regionen.

2. STATLIG IDRETTSPOLITIKK OG FØRINGER

Stortingsmelding nr 26 (2011-2012), Den norske idrettsmodellen, ble ferdigbehandlet i Stortinget 7.mars 2013. Statens overordnede mål med idrettspolitikken kan sammenfattes i visjonen «idrett og fysisk aktivitet for alle».

På bakgrunn av dette kan følgende overordnede mål utledes for den statlige støtten til idrettsformål;

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunn. Toppidrettsutøvere skal derfor gis treningsmuligheter som bidrar til prestasjoner på internasjonalt toppnivå innenfor etisk forsvarlige rammer.
- Sentrale målgrupper er barn og ungdom, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

For å nå disse målgruppene blir det viktig med anlegg i lokalmiljøene som stimulerer og tilfredsstillers barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstillers ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene og være tilrettelagt for flest mulig.

Regjeringen nedsatte et strategiutvalg for idrett (Fjertoftutvalget) i januar 2015. Utvalget avleverte i juni 2016 sin første delrapport Statlig idrettspolitik inn i en ny tid. I denne rapporten foreslår utvalget at følgende prinsipper og prioriteringer skal ligge til grunn for bruk av spillemidler til anlegg:

- Gjennomføre gode lokale og regionale behovsvurderinger basert på gode analyser og medvirkning.
- Sikre idretts- og aktivitetsmangfold, herunder hensynet til mindre idretter, egenorganisert aktivitet, kjønn alder og universell utforming.
- Stimulere til at idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet i størst mulig grad plasseres ved skoler.
- Stimulere til økt satsing på interkommunale anlegg.
- Stimulere til nytenkning på anleggsområdet som i større grad imøtekommer aktivitetstrender.

2.1 Statlig friluftspolitikk

Stortinget behandler ny melding for friluftsliv 20.oktober 2016. Nye nasjonale mål er ventet.

Friluftsliv er en del av norsk kulturarv med røtter i bygdens høstingstradisjoner (inklusive jakt og fiske) og byenes turkultur. Allemannsretten, retten til fri ferdsel, opphold mv. i utmark, utgjør fundamentet for disse tradisjonene. Denne retten er tuftet på respekt og hensynsfull opptreden ute i naturen. Fokus er særlig på friluftsliv i det daglige.

Stortingsmelding nr.18 (2015-2016) «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet» gir hovedlinjene i friluftslivspolitikken.

De nasjonale mål for friluftslivet er:

- Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers
- Friluftsliv basert på allemannsretten skal holdes i hevd i alle lag av befolkningen
- Barn og unge skal få mulighet til å utvikle dyktighet innen friluftsliv
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres slik at det fremmer miljøvennlig ferdsel, opphold og høsting – og at naturgrunnlaget blir tatt vare på
- Ved boområder, skoler og barnehager skal det være god tilgang til trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grøntstruktur med god forbindelse til omkringliggende naturområder

Miljødepartementet lanserte i september 2013 «Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv» hvor friluftslivets viktighet bekreftes gjennom å legge særlig vekt på friluftslivet i hverdagen «fra døra». Videre poengteres det at en økt satsing på friluftsliv også vil bedre folkehelsen i befolkningen.

2.2 Statlig folkehelsepolitikk

Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser. Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstvilkår for barn og ungdom, forebygge sykdom og forhindre skader. Det handler om å utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner og beskytter mot helsetrusler. Dette krever systematisk og langsiktig innsats i alle samfunnssektorer.

2.3 Folkehelseloven

Folkehelseloven, gjeldende fra 1.1.2012, er et viktig verktøy for å kunne nå samhandlingsreformens intensjoner om å gi bedre helse til den enkelte, utjevne sosiale helseforskjeller og sikre en bærekraftig velferdsstat for fremtiden gjennom økt fokus på forebygging og folkehelsearbeid. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid etter fem prinsipper:

- Utjevning av sosiale helseforskjeller
- Helse i alt vi gjør
- Bærekraftig utvikling
- Føre-var prinsippet
- Medvirkning

Lovfesting av prinsippet «helse i alt vi gjør» tydeliggjør ansvaret for å bruke virkemidler i alle sektorer, for eksempel skole-, barnehage-, bolig-, kultur-, miljø-, landbruks-, nærings- og vegsektoren i tillegg til helse- og omsorgssektoren.

Ny folkehelselov utfyller plan- og bygningsloven ved at kommuner og fylkeskommuner pålegges å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Dette kan for eksempel gjelde muligheter for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

2.4 Folkehelsemeldingen, Mestring- og muligheter

St. meld. nr. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen, mestring- og muligheter ble lagt fram våren 2015.

De nasjonale målene for folkehelsearbeidet er:

- Norge skal være blant de tre landene i verden som har høyest levealder.
- Befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller.
- Vi skal skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen.

2.5 Universell utforming

Universell utforming (UU) er utforming av samfunnet på en slik måte at det kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Dette gjelder selvsagt også innen tilrettelegging for fysisk aktivitet.

Statens satsing med bakgrunn i «Lov om diskriminering og tilgjengelighet» finner man i regjeringens handlingsprogram; Norge universelt utformet - 2025.

Tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne og universell utforming er innarbeidet i tildelingskriteriene for spillemidlene.

Hensyn til universell utforming er også inkludert i forvaltning av statlig sikrede friluftsområder og i tilskuddsordninger til friluftslivsformål.

Regjeringens handlingsprogram legger opp til at alle kommuner skal ha et universelt utformet friluftslivsområde innen 2025.

2.6 Idrettens egne føringer

Norge Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komites (NIF) Idrettspolitiske dokument (2015-2019) legger i stor grad føringer for arbeidet innen norsk idrett. Den overordnede visjonen til norsk idrett forblir «Idretts glede for alle». Idrettspolitisk dokument redegjør for blant annet følgende føringer for norsk idrett;

- Man skal styrke Norge som en ledende toppidrettsnasjon
- Forhindre frafall i norsk idrett gjennom bl. a å styrke den enkelte valgfrihet og mulighet for deltakelse
- Redusere økonomiske hindringer som ekskluderer barn- og unge ifra å delta i idrett
- Speile mangfoldet i samfunnet
- Arbeide for å bli størst på idrett- og treningsglede for voksne

Idrettspolitisk dokument beskriver også status for idrettens grunnleggende forutsetning for ønsket aktivitet, idrettsanleggene. Idrettsanlegg er en grunnleggende forutsetning for ønsket aktivitet. Det er behov for mange nye anlegg over hele landet, og det er store ulikheter i

tilgangen til anlegg i fylkene og kommunene. Dagens etterslep i spillemidler medfører store lokale utfordringer i frivillighetens evne til lokal utvikling og finansiering. For å skape en fremtidsrettet anleggspolitikk, vil norsk idrett jobbe for at følgende skjer:

- Som del av et «Idrettsløft» bevilges det minimum én milliard kroner til idrettsanlegg hvert år over statsbudsjettet.
- De regionale forskjellene i anleggsdekning skal reduseres systematisk fra år til år, slik at alle medlemmene får god tilgang til idrettsanlegg uavhengig av bosted.
- Spillemidlenes andel av finansieringen økes til 30 prosent ved bygging av idretts- og nærmiljøanlegg.
- Ordningen med nasjonalanlegg utvides til å omfatte alle større idretter, under den forutsetning at disse jevnlig benyttes til store konkurranser og mesterskap.
- Kapasiteten ved idrettshaller bør utvides, ved bygging av tilleggsarealer for flere idretter gjennom nye bestemmelser i normen for søknad om spillemidler.

3. FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

Hedmark fylkeskommune har i sin regionale planstrategi nedtegnet visjonen; Fremtidstro og optimisme skal prege hele Hedmark – 220 000 innbyggere i 2020. Visjonen følges opp med satsing på fire områder:

- Kompetanse og næringsutvikling
- Infrastruktur
- Klima, energi og naturressurser
- Attraktivitet

Fysisk aktivitet sees på som en del av forebyggingen av helseproblemer, og det påpekes at utviklingsområdet attraktivitet peker på blant annet gode oppvekstmiljøer og tilgang på friluftens arealer som viktige tema.

Det er ventet en ny regional planstrategi høsten 2016, denne vil ha relevans for plan for idrett- og fysisk aktivitet.

3.1 Fylkeskommunal samarbeidserklæring 2015 – 2019

Denne erklæringen er en felles politisk plattform som ble vedtatt av fylkesrådet for perioden 2015 - 2019. Erklæringen poengterer at fylkeskommunens «Plan for fysisk

aktivitet i Hedmark» skal følges opp. Breddeidretten skal styrkes, og Hedmark og Innlandet skal være det naturlige førstevalg for store idretts- og kulturarrangement.

3.2 Plan for fysisk aktivitet i Hedmark, 2014 – 2017

Plan for fysisk aktivitet i Hedmark, 2014 – 2017 er planen som ligger til grunn og er mål for denne planen. Planen omhandler idrett, fysisk aktivitet og idrett- og nærmiljøanlegg på et overordnet fylkeskommunalt nivå. I det daglige arbeidet er det avgjørende at det finnes en kontinuitet mellom kommunalt og fylkeskommunalt nivå, det har derfor i stor grad vært ønskelig at denne planen i stor grad gjenspeiler Plan for fysisk aktivitet i Hedmark, 2014 – 2017.

3.3 Andre fylkeskommunale føringer

I følge Strategisk kulturplan for Hedmark skal folkehelsearbeidet i store trekk driftes med sikte på å:

- Utvikle et samfunn som legger til rette for positive helsevalg og sunn livsstil
- Fremme trygghet og medvirkning for den enkelte og gode oppvekstvilkår for barn- og ungdom
- Forebygge sykdom og skader

Plan for inkludering- og likestilling i Hedmark (2014-2017) understreker at Hedmark skal være et samfunn med likestilling, herunder fravær av diskriminering. Hedmark skal være et samfunn der alle, uansett bakgrunn, har like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet og bruke sine ressurser.

Frivilligmelding for Hedmark definerer utviklingsmål for arbeid med frivillighetssektoren i fylket. Målene omhandler å gi frivilligsektor økonomisk forutsigbarhet, tilgang til lokaler/anlegg, synliggjøre sektorens arbeid og bidra til kompetansebygging i frivillig sektor.

4. GENERELLE SATSINGSOMRÅDER FOR KONGSVINGERREGIONEN

Med utgangspunkt i «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer på helse», og Ungdata.no, kan man slå fast at Kongsvingerregionen har en relativt høy andel eldre, liten tilflytting, og relativt stillesittende innbyggere. Det er noen ulikheter i forhold til ungdomsdeltakelse i organisert idrett, med en variasjon i deltakelse mellom 54% - 60% ungdommer i organisert aktivitet pr kommune.

Folkehelseperspektivet i form av lavterskel fysisk aktivitet, utjevning av sosiale helseforskjeller, inkludering og medvirkning skal ivaretas i alle satsingsområder og utgjøre den røde tråden i arbeidet med idrett- og fysisk aktivitet i glåmdalsregion.

Strategi:

Kommunene i Kongsvingerregionen skal vokte over allemannsretten og bidra til gode muligheter for fysisk aktivitet. Videre skal kommunene arbeide aktivt for å øke attraktivitet til regionen gjennom en felles satsing på idrett- og friluftsliv, herunder også idretts- og nærmiljøanlegg.

Tiltak:

- Investeringer i større anlegg for idrett- og fysisk aktivitet (anlegg med kostnad over 2.5mill) skal drøftes på regionalt nivå.
- Kommunene skal ha faste møtepunkter og styrke samarbeidet med sine idrettsråd.
- Kommunene skal bruke idretten og friluftslivet som formell høringspartner i relevante saker (for eksempel ved prioritering av spillemiddelsøknader i forbindelse med kommunal handlingsplan for idrett- og nærmiljøanlegg)
- Arbeide for tilgjengeligheten til friluftslivet i nærområdet og oppfordre til god tilrettelegging for hverdagsfriluftsliv
- Alle kommuner i Kongsvingerregionen skal ha etablert kontingentkasse og utstyrskasse, som er gjort tilgjengelig for alle med behov, innen utgangen av 2017.

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal sette fokus på alle tiltak som fremmer inkludering og integrering gjennom idrett- og friluftsliv. Inkludering og integrering omfatter i denne sammenhengen alle som er ekskludert, uavhengig av bakgrunn, alder, kjønn, etnisitet og økonomiske forutsetninger.
- Kommunene skal samarbeide på regionalt nivå med å utarbeide gode lokale og regionale behovsvurderinger basert på gode analyser og medvirkning.

4.1 Fysisk aktivitet blant barn og unge

Barn- og unge skal ha mulighet til fysisk aktivitet ut i fra egne forutsetninger og interesser. Det er en stor utfordring å legge til rette med anlegg og aktivitet som treffer ungdommen. Et samfunn i stadig utvikling stiller store krav til fornyelse, evne til å lære av de gode eksemplene, samt samarbeid på tvers av sektorielle grenser.

Strategi:

Kommunene i Kongsvingerregionen skal legge til rette for et inkluderende og integrerende idretts- og friluftsliv. Barn og unge tilbringer mye av dagen på skole eller i nærmiljøet der de bor. Det er derfor viktig at det i disse områdene finnes mulighet for en variasjon av fysisk aktivitet.

Tiltak:

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal støtte opp om nye tiltak som samler grupper og familier i aktivitet.
- Skoleområder og nærmiljøområder skal prioriteres som

satsingsområder for utbygging, og vedlikehold av idretts- og nærmiljøanlegg.

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal være en aktiv pådriver for et økt samarbeid mellom idrett- og friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoner, og offentlige instanser.
- Det skal legges til rette for at barn- og ungdom kan foreta flere sunne valg. Prosjekter som kobler kosthold, livsstil og fysisk aktivitet sammen i et helhetlig perspektiv skal prioriteres.
- Prosjektet «Folkehelse og fysisk aktivitet i Glåmdalsregionen» med idrettsrådgiver i full stilling, bør videreføres. Det bør i den sammenheng vurderes om oppfølging av et eller flere i tiltak i denne planen skal legges til denne stillingen.

4.2 Den organiserte idretten

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at det legges til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett. Det innebærer også at det skal være et aktivitetstilbud innenfor den organiserte idretten for alle, både de som ønsker å prestere på idrettsbanen og de som primært ønsker å være fysisk aktiv innenfor verdifulle sosiale fellesskap. Ved å inkludere så mange som mulig i barne- og ungdomsidretten er det et mål å skape grunnlag for livslang glede av å drive idrett og fysisk aktivitet. En kvalitativ god og differensiert barne- og ungdomsidrett er også et fundament for toppidretten.

Lokale idrettslag er møteplasser på tvers av generasjoner og sosiale skillelinjer og skaper tilhørighet og attraktivitet til lokalsamfunn. Den organiserte idretten har selv påtatt seg et ansvar og har høye mål om å gi et godt aktivitets-tilbud på alle ferdighetsnivåer for personer med nedsatt funksjonsevne.

Svært mange nordmenn ønsker å oppleve idrett ved tilstedeværelse på idrettsarrangementer eller gjennom ulike medier. Det store engasjement, begeistring og samhold idretten utløser, er en kilde til glede og en rikere tilværelse.

Strategi:

Videreutvikle samarbeidet med idretten, prioritere breddeidretten og stimulere til at det gjennomføres flere større konkurranser i Kongsvingerregionen.

Tiltak:

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal følge opp de funksjonshemmedes situasjon og iverksette tiltak som kan bedre situasjonen for handikapidretten
- Kommunene i Kongsvingerregionen skal prioritere aktivitetsmangfold og at tilbudene favner flest mulig deltagere, herunder påvirke til en fornuftig bruk av LAM-midler* i de ulike idrettslag.
- Kommunene i Kongsvingerregionen skal støtte arbeidet til frivillige lag og foreninger som arbeider for at barn- og ungdom får:
 - Utviklingsmuligheter i tråd med egne ambisjoner
 - Mulighet til å kombinere satsing på idrett og utdanning
 - Får mulighet til å utvikle ungt lederskap og ta ansvar for eget idrettsmiljø
 - Utvikler sunne holdninger i en verdibasert idrett.
- Sammen skal kommunene bidra til at større kultur- og idrettsarrangement blir lagt til Kongsvingerregionen,

* Lokale aktivitetsmidler (LAM) er en tilskuddsordning fra Kulturdepartementet (KUD) spesifikt rettet mot lokale lag og foreninger som driver idrett og fysisk aktivitet for barn og ungdom. Midlene skal bidra til økt idrettsaktivitet, deltakelse og frivillighet. Det er arbeidet i det enkelte idrettslag for barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) som skal tilgodeses. Det er idrettsrådene som fordeler LAM til idrettslagene i sin kommune etter retningslinjer fra KUD og anbefalinger fra NIF. Tildelingskriteriene lokalt fastsettes på idrettsrådets årsmøte. (ref. www.idrettsforbundet.no)

bl. annet gjennom økt fokus på nettverk og kompetanse.

4.3 Friluftsliv

En av de største utfordringene for friluftsliv er å legge til rette slik at terskelen for å drive fysisk aktivitet og få de gode naturopplevelsene blir så lav som mulig. Frivillige organisasjoner bidrar til samfunnets totale verdiskaping. Frivillige friluftslivsorganisasjoner er også svært viktige arenaer for å skape kontakt mellom nordmenn og innvandrere. Gjennom frivillig aktivitet bygges nettverk som bidrar til å danne sosial kapital for mange.

Strategi:

Videreutvikle samarbeidet med de frivillige organisasjonene i Kongsvingerregionen og satse på friluftsliv i nærmiljøet i det daglige. Opprettholde og etablere nye samarbeid med friluftslivsorganisasjonene.

Tiltak:

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal fokusere på tiltak i nærmiljøet. Innbyggerne i regionen skal oppleve grønne korridorer der de bor, og ha mulighet til å oppleve «Friluftsliv fra døra»
- Kommunene i Kongsvingerregionen skal gi økonomisk støtte til organisasjoner for friluftsliv, og prioritere organisasjoner og prosjekter som retter seg mot barn- og unge, inkludering og integrering.
- Det skal utarbeides felles sti/løypeplaner som knytter alle kommunene i Kongsvingerregionen sammen i et helhetlig nettverk av sti/løyper. Sti- og løypeplaner sees på, med fokus på økt og bedre skilting av områder for friluftsliv, bedre tilrettelegging for bruk

og aktivitet i Finnskogen, samt generell tilrettelegging for å øke aktivitetsmangfoldet som også gir tilbud til reise- og opplevelsesnæringen i regionen.

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal være en pådriver for å etablere flere nærmiljøanlegg, herunder også sanitærforhold, i tilknytning til sti/løyper og leder som går over flere kommunegrenser.

4.4 Interkommunale idretts- og nærmiljøanlegg

Gjennom årene er et stort antall av anlegg for fysisk aktivitet blitt realisert i Kongsvingerregionen med bl.a. spillemiddeltilskudd via fylkeskommunen. Behovene og aktiviteten endrer seg over tid, og derfor er det et stadig press på midler til nye anlegg og rehabilitering av gamle anlegg. Det har vært en stor diskusjon rundt endring av tippenøkkelen for å få gjort noe med det store etterslepet som er for anlegg som bygges med tilskudd fra spillemidlene. I løpet av disse årene har tippenøkkelen derimot blitt endret fra 45,5% til 64%.

Erfaring viser at mindre kostbare anlegg, som nærmiljøanlegg, er forholdsvis enkle å realisere, og de stimulerer til mye aktivitet. Dessverre ble ordningen for mindre kostnadskrevede anlegg avsluttet i 2013. Dette er beklagelig, da dette har vært en meget populær ordning i Hedmark og Kongsvingerregionen. Kommunene i Kongsvingerregionen har tatt til orde for at ordningen gjenopprettes, eller at det er ønskelig å opprette en egen fylkeskommunal tilskuddsordning som ivaretar de små anleggene med en smidig og enkel saksbehandling for søkerne.

Større anlegg er blitt veldig kostnadskrevede både å bygge og drifte, og et samarbeid mellom kommunene kunne hjelpe en svak kommuneøkonomi. Et samarbeid er også et ønske fra sentralt hold, da interkommunale anlegg får høyere sats i spillemidler. Dette har vist seg vanskelig i praksis. Vi har pr dags dato ingen interkommunale anlegg i vår region. Dette kan sees i forhold til at det i sterk grad etableres et skille mellom by og land i form av mulighet

for fysisk aktivitet, noe som kan være en utfordring. Det er vanskelig å se for seg at det kan bygges flere større idrettsanlegg i Kongsvingerregionen uten at de bygges som interkommunale anlegg. Det er også nødvendig å vurdere etablering interkommunal status for noen allerede eksisterende anlegg.

Strategi:

Det bør være 5-7 interkommunale anlegg i Kongsvingerregionen. Dette gir mulighet for at innbyggerne i regionen kan oppleve anlegg for idretts- og friluftsliv av nasjonal karakter regionalt, og anlegg for idretts- og friluftsliv av regional karakter lokalt.

Tiltak:

- Kommunene i Kongsvingerregionen skal kartlegge driftskostnader for større idrettsanlegg og legge frem forslag for interkommunal status der hvor det er mulighet og behov.
- Kommunene i Kongsvingerregionen skal vedta handlingsplan for interkommunale anlegg for idretts- og friluftsliv innen utgangen av 2017.
- Regionrådet for Kongsvingerregionen skal være politisk organ for drøfting av interkommunale anlegg, muligheter og behov.

5. TILSKUDD / FINANSIERINGSORDNINGER

5.1 Spillemidler

Fylkeskommunen fordeler årlig i overkant av 45 millioner av overskuddet til Norsk Tipping. Midlene blir fordelt både til ordinære anlegg, anlegg for friluftsliv og nærmiljøanlegg. Søkere kan være idrettslag, kommuner og andre ikke kommersielle lag og foreninger. Kommersielle aktører er ikke stønadsberettiget.

Tilskuddsbeløpene er regulert gjennom p.k.t 2.6.1 i Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett- og fysisk aktivitet. Som hovedregel kan det søkes om tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad til bygging og/eller rehabilitering av ordinære anlegg. For flere anleggstyper er det fastsatt særskilte maksimale tilskuddsbeløp. Kulturdepartementet kan godkjenne andre anleggstyper og -størrelser, samt tilhørende tilskuddsbeløp, etter særskilt vurdering. (Om dette kan kontakt tas med departementet). Merknader til hovedregel:

- Det gjøres oppmerksom på at maksimalt tilskuddsbeløp baseres på de satser som gjelder det året søknaden innvilges tilskudd. Når tilskuddet deles over flere år (ved gjentatt søknad), vil maksimalt tilskuddsbeløp ved første års tildeling være gjeldende.

Det gjøres også oppmerksom på følgende:

- Samlet statlig tilskudd kan ikke overstige 50 % av godkjent kostnad i søknaden
- Summen av offentlige tilskudd (kommunale, fylkeskommunale og statlige midler inklusiv spillemidler) kan ikke utgjøre et høyere beløp enn kontantutgiftene i godkjent kostnadsoverslag.
- Søknadsbeløp avrundes til nærmeste hele tusen kroner. Der ikke annet er bestemt utgjør kr 150 000 nedre grense for godkjent kostnad ved beregning av tilskudd. For kart er nedre grense for godkjent kostnad kr 75 000. For nærmiljøanlegg, og for løypetiltak i fjellet og overnattingshytter, gjelder egne regler.

Fylkeskommunens søknadsfrist er 15. januar. Fra 01.01.2017 har alle kommuner i søknadsfrist 15.oktober.

Alle søknadene sendes inn elektronisk på www.idrettsanlegg.no. Fylkesrådet vedtar en prioritering av søknadene i april og tildelingen skjer administrativt i mai.

5.2 Momskompensasjonsordninger

Det finnes tre momskompensasjonsordninger som er viktige innenfor idretten: idrettsanlegg, kommuner/fylkeskommuner og drift av idrettslag.

Momskompensasjonsordningen for bygging av idrettsanlegg gjelder for alle som har en godkjent spillermiddelsøknad unntatt kommuner og fylkeskommuner. Søknadsfrist 1.mai hvert år. Les mer på: www.idrettsanlegg.no under publikasjoner.

Momskompensasjonsordninger for kommuner og fylkeskommuner. Disse får mva-kompensasjon ved bygging av idrettsanlegg der kommunen/ fylkeskommunen selv er utbygger og eier av anlegget.

Momskompensasjonsordning for idrettslag.

Medlemmer av Norges Idrettsforbund kan søke om mva-kompensasjon for den merverdiavgiften som laget gjennom sin ordinære drift (ikke bygging av idrettsanlegg) har hatt gjennom året. Les mer på www.idrett.no.

5.3 Mesterskapsstøtte

Hedmark fylkeskommune utreder pr dags dato en ny ordning for mesterskapsstøtte. Nye retningslinjer vil bli behandlet av fylkesrådet så tidlig som mulig i januar 2017. www.hedmark.org/meny/vare-tjenester/sok-om-tilskudd/

5.4 Tilskudd til Hedmark idrettskrets og særkretser

Hedmark fylkeskommune har en tilskuddsordning til Hedmark Idrettskrets og særkretser i Hedmark. Her er det utarbeidet en fordelingsmodell som prioriterer barn og unge og aktivitet i Hedmark. Denne fordelingsmodellen er vedtatt av fylkeskommunen, mens idrettskretsen gjør fordelingen.

5.5 Tilskudd til friluftslivsaktivitet

Tilskudd til friluftslivstiltak er statlige midler som særlig er rettet mot lokale lag og foreninger. Midlene skal brukes til konkrete tiltak til fremme av friluftslivet som utgangspunkt for gode helsevaner og miljøholdninger.

Tiltak kan være:

- Aktivitetstiltak rettet mot barn, unge og barnefamilier
- Aktivitetstiltak som stimulerer nye grupper til deltaking i friluftslivsaktiviteter, for eksempel personer som er lite fysisk aktive, har nedsett funksjonsevne og etniske minoriteter i Norge
- Aktivitetstiltak som bidrar til å utvikle samarbeidet mellom friluftsliv og kulturminnevern

5.6 Nasjonalt turskiltprosjekt

Nasjonalt turskiltprosjekt er et 3-åring prosjekt hvor frivillige lag og foreninger kan søke om midler til å merke turstier og -løyper. Innlandsprosjektet utløp i 2016, men det arbeides for å fortsette prosjektet med ny finansiering.

5.7 Partnerskap for folkehelse

Det er avsatt midler til lavterskel fysisk aktivitet innenfor folkehelsearbeidet. Søkere kan ta kontakt med Hedmark fylkeskommune for informasjon.

5.8 Kommunale midler

Flere kommuner har egne midler som blir fordelt til forskjellige aktivitetstiltak og anlegg. Se kommunens hjemmeside for mer informasjon.

6

6. VEIEN VIDERE

Denne planen er en overordnet regional plan, men er ikke forankret inn mot hver enkelt kommunes plan strategi. Denne planen må derfor også vedtas, som del 1 av en kommunal plan, i alle kommunestyrer i Kongsvingerregionen. Del 2 redegjør for planens kobling mot øvrige planer i kommunen, samt handlingsplan for idrett- og anleggsutvikling (dette kan også legges frem som et eget plandokument)

regionrådet
kongsvinger-
regionen